

Posudek vedoucího diplomové práce Kamily Němečkové „Spiritualita jógového hnutí v Čechách“

Práce má bez příloh – odhadem – asi 120 normostran. Prvních cca 50 stran zabírá religionistická a obecně historická část, do které je začleněna i prezentace autorčina osobního přístupu k tématu. Dále autorka sleduje – z hlediska spirituality – vývoj jógového hnutí v Čechách, přičemž se zaměřuje zejména na jeho významné reprezentanty. Referuje o nich jednak z literatury, jednak – a zde je jádro toho, co vykonala – na základě rozhovorů, jež s nimi vedla.

Práce je doplněna empirickou studií, v níž autorka prezentovala více než stovce cvičenců jógy pětifaktorový dotazník spirituality a porovnávala výsledky podle zaměření výcviku, podle věku a dalších proměnných.

Autorka prostudovala přiměřené množství odborné literatury, některé tituly v angličtině. Získaný materiál předkládá přehledně, dobře uspořádaný, výstižně reprodukováný a interpretovaný, navíc poutavou formou. Bohatá osobní zkušenost jí přitom umožňuje formulovat i vlastní názory a zaujímat osobní stanoviska. Lze ocenit aspekt feministické psychologie, který autorce umožňuje postřehnout důležité trendy v historickém vývoji západní jógové spirituality.

Přínos autorčiny empirické sondy vidím především v tom, že dokázala získat relevantní data, zpracovatelná matematicko-statistickou metodou, v tradičně uzavřených komunitách. Použité analytické postupy jsou jednoduché, ale odpovídají povaze získaných dat, a referované výsledky jsou přínosné jak z hlediska výzkumu jógového hnutí, tak z hlediska výzkumu spirituality jako takové.

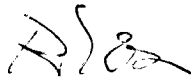
Práci je možno vytknout nedostatky v rozčlenění látky. Například oddíl „Jóga a její cíle“ by neměl obsahovat cestu jógy na Západ, obsah kapitoly o současné spiritualitě v Čechách je širší než určuje nadpis atd. Místy se zdá, že autorka kolísá mezi interpretací přečtené literatury vlastními slovy a mezi parafrází názorů referovaného autora (zvl. Sheldrake), jež nepochopila plně do hloubky (např. str. 23). Textu by prospělo, kdyby se autorka v některých případech jednoduše výslovně opřela o pojetí autora, s nímž souhlasí, jinde aby se vůči němu vymezila vlastním názorem nebo jen pochybností.

Za zamyšlení stojí autorčin názor, že není podstatné, zda Boha chápeme jako kosmickou energii nebo nějak jinak, např. křesťansky jako osobu, jež se k nám vztahuje. Není opravdu náboženský prožitek určen i kognitivním aspektem, zejména představami, které ho doprovázejí či jsou jeho součástí? (str. 10)

Autorka se vůči józe nevynezuje kriticky, nehledá její slabiny a stinné stránky obecně ani speciálně v Čechách. Nevytýkám jí to, pro hlubší proniknutí do spirituálního světa tohoto druhu je nekritické nadšení přirozenou a pozitivní vývojovou fází. V budoucnu se ovšem kritickému přístupu nevyhne, zůstane-li u tématu (což bych velmi doporučoval).

Závěrem: Celkově práci hodnotím jako mimořádně přínosnou zejména získaným a výstižně podaným autentickým materiálem „z první ruky“.

V Praze, dne 22. září 2006

Prof. PhDr. Pavel Řičan